

EUROOPAN KOMISSIO

OIKEUS- JA KULUTTAJA-ASIOIDEN PÄÄOSASTO
SISÄMARKKINOIDEN, TEOLLISUUDEN, YRITTÄJYYDEN JA
PK-YRITYSTOIMINNAN PÄÄOSASTO

Bryssel, 8. maaliskuu 2021
REV3 – korvaa 3. heinäkuuta 2020
päivätyt tiedonannon (REV2)¹

TIEDONANTO SIDOSRYHMILLE

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA YHTIÖOIKEUTTA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa². Erosopimuksessa³ määrättiin siirtymäkaudesta, joka päättyi 31. joulukuuta 2020. Erosopimuksessa määrättiin joissakin tapauksissa myös eroa koskevista määräyksistä siirtymäkauden lopussa.

Euroopan unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelivat siirtymäkauden aikana kauppaa- ja yhteistyösopimuksen, joka allekirjoitettiin 30. joulukuuta 2020⁴ ja jota on sovellettu väliaikaisesti 1. tammikuuta 2021⁵ alkaen.

Kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä.

Neuvoja sidosryhmille

Tässä tiedonannossa mainittujen seurausten huomioon ottamiseksi erityisesti sellaisten yhtiöiden, joiden keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa mutta jotka on rekisteröity Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, olisi pyydettävä oikeudellista neuvontaa.

¹ Tiedonannossa REV3 selvennetään, että EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppaa- ja yhteistyösopimus ei muuta siirtymäkauden päättymisen oikeudellisia vaikutuksia.

² Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

³ Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus', EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

⁴ Kauppaa- ja yhteistyösopimus Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välillä, EUVL L 444, 31.12.2020, s. 14.

⁵ EUVL L 1, 1.1.2021, s. 1.

Huomautus:

Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- EU:n kilpailuoikeutta eikä yrityskeskittymiä koskevaa EU:n oikeutta (Yhdistyneen kuningaskunnan erolla ei ole vaikutusta EU:n kilpailusääntöjen eikä EU:n yrityskeskittymien valvontaa koskevien sääntöjen sovellettavuuteen, jos toimivaltakriteerit täyttyvät),
- eurooppalaista kansainvälistä maksukyvyttömyysoikeutta,
- EU:n työlaainsäädäntöä, eurooppalaisia yritysneuvostoja koskevat säännöt mukaan luettuina.

Näitä asioita koskevia tiedonantoja ollaan laatimassa tai ne on julkaistu.⁶

Siirtymäkauden päätyttyä EU:n yhtiöoikeutta ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Tämän seuraukset esitetään jäljempänä. **Kauppa- ja yhteistyösopimus ja erityisesti sen määräys, joka koskee sijoittajien ja sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien yritysten kansallista kohtelua niiden sijoittautumisen ja toiminnan osalta⁷, ei muuta jäljempänä esitettyjä oikeusvaikutuksia.**

1. YHDISTYNEESEEN KUNINGASKUNTAAN REKISTERÖIDYT YHTIÖT

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 54 artiklassa vahvistettu sijoittautumisvapaus takaa muun muassa sen, että yhteen jäsenvaltioon rekisteröity yhtiö tunnustetaan koko unionin alueella.

Yhdistyneeseen kuningaskuntaan rekisteröidyt yritykset ovat siirtymäkauden päätyttyä kolmansien maiden yrityksiä eivätkä ne siten kuulu SEUT-sopimuksen 54 artiklan soveltamisalaan. Tästä seuraa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti, etteivät jäsenvaltiot ole velvollisia tunnustamaan oikeushenkilöllisyyttä (eivätkä näin ollen myöskään rajoitettua vastuuta) sellaisten yhtiöiden osalta, joiden keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:n jäsenvaltion alueella mutta jotka on rekisteröity Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan rekisteröidyt yhtiöt voidaan tunnustaa kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti (yhtiöitä koskevat kansainvälisen yksityisoikeuden säännökset ja niiden perusteella sovellettavat yhtiöoikeuden aineelliset säännökset) tai kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Tämän seurauksena – sovellettavista kansallisista tai kansainvälisen oikeuden säännöksistä riippuen – tällaisilla yhtiöillä ei välttämättä ole oikeudellista asemaa EU:ssa ja osakkeenomistajat saattavat olla henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön veloista.

Jos **Yhdistyneeseen kuningaskuntaan rekisteröidyllä yhtiöllä on sivuliikkeitä EU:n jäsenvaltion alueella**, ne ovat kolmansien maiden yhtiöiden sivuliikkeitä ja niihin sovelletaan kolmansien maiden yhtiöiden sivuliikkeitä koskevia sääntöjä.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_fi

⁷ Ks. kauppa- ja yhteistyösopimuksen artikla SERVIN.2.3 (Kansallinen kohtelu).

2. EU:N YHTIÖOIKEUS

Tietyistä yhtiöoikeuden osa-alueista 14. kesäkuuta 2017 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/1132⁸ vahvistetaan muun muassa **yhtiön perustamista**⁹ sekä **pääoman säilyttämistä ja muuttamista**¹⁰ koskevat säännöt. Direktiiviä (EU) 2017/1132 sovelletaan osakeyhtiöihin, jotka on perustettu jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Siirtymäkauden päätyttyä näitä sääntöjä ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Sen vuoksi Yhdistyneen kuningaskunnan yhtiöiden kanssa tekemisissä olevat sidosryhmät, mukaan lukien työntekijät, velkojat ja sijoittajat, eivät voi tukeutua näihin EU:n sääntöihin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että EU:n sääntöjä tiettyjen yritystietojen pakollisesta julkistamisesta kaupparekistereissä (esimerkiksi asiakirjat ja tiedot, jotka koskevat yhtiön perustamiskirjoja, yhtiötä edustavien henkilöiden nimittämistä, tehtävän päättymistä ja henkilötietoja, yhtiön purkautumista tai kotipaikan vaihtumista) ei enää sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan yhtiöihin.

3. RAJAT YLITTÄVÄT SULAUTUMISET

Direktiivissä (EU) 2017/1132 vahvistetaan myös valtioiden rajat ylittäviä osakeyhtiöiden sulautumisia koskevat menettelysäännöt. Näitä sääntöjä sovelletaan mainitun direktiivin liitteessä I lueteltuihin osakeyhtiöihin, jotka kuuluvat jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan.¹¹

Siirtymäkauden päätyttyä näitä sääntöjä ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan¹². Jos rajat ylittävä sulautuminen, jossa on osallisena Yhdistyneeseen kuningaskuntaan rekisteröity yhtiö, on vireillä siirtymäkauden päättyessä, sulautumiseen sovelletaan siirtymäkauden päättymisestä alkaen (kansallisia) sääntöjä, jotka koskevat sulautumista kolmansiin maihin sijoittautuneiden yhtiöiden kanssa.

4. OSAKKEENOMISTAJIEN OIKEUDET JA OSAKKEENOMISTAJAVAIKUTTAMINEN

Osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä 11. heinäkuuta 2007 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2007/36/EY¹³ vahvistetaan sääntöjä, jotka koskevat osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttöä, avoimuusvelvoitteita ja osakkeenomistukseen liittyviä vastuita (esimerkiksi kohdeyhtiön valvonta, äänestys). Direktiiviä 2007/36/EY sovelletaan yhtiöihin, joiden sääntömääräinen kotipaikka on jäsenvaltion alueella ja joiden osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi jäsenvaltiossa sijaitsevilla tai toimivilla säännellyillä markkinoilla.¹⁴ Siirtymäkauden päätyttyä osakkeenomistajien oikeuksia ja osakkeenomistajavaikuttamista koskevia EU:n

⁸ EUVL L 169, 30.6.2017, s. 46.

⁹ Direktiivin (EU) 2017/1132 I osaston II luku.

¹⁰ Direktiivin (EU) 2017/1132 I osaston IV luku.

¹¹ Direktiivin (EU) 2017/1132 87 artiklan 1 kohta.

¹² Direktiivin (EU) 2017/1132 liitteessä I oleva viittaus yhtiömuotoihin Yhdistyneessä kuningaskunnassa menettää merkityksensä.

¹³ EUVL L 184, 14.7.2007, s. 17.

¹⁴ Direktiivin 2007/36/EY 1 artiklan 1 kohta.

sääntöjä ei enää sovelleta yhtiöihin, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai jotka on noteerattu julkisesti ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan pörssissä.

Komission suosituksissa 2005/162/EY¹⁵ ja 2004/913/EY¹⁶ käsitellään hallintoelinten jäsenten riippumattomuutta ja johdon palkkioita. Niissä annetaan suosituksia, jotka koskevat hallintoelinten jäsenten riippumattomuutta yhtiöstä ja määräysvaltaa käyttävästä osakkaasta, hallintoelimen nimitys-, palkkio- ja tarkastuskomiteoiden perustamista sekä julkisesti noteerattujen yhtiöiden johdon palkkioita. Suositukset koskevat EU:n säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattuja yhtiöitä.¹⁷ Siirtymäkauden päätyttyä näitä suosituksia ei enää sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan yhtiöihin eikä yhtiöihin, jotka on noteerattu julkisesti (ainoastaan) Yhdistyneen kuningaskunnan pörssissä.

5. JULKISET OSTOTARJOUKSET

Julkisista ostotarjouksista 21. huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/25/EY¹⁸ vahvistetaan sellaisia julkisia ostotarjouksia koskevia sääntöjä, joissa kaikki arvopaperit tai osa niistä on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa¹⁹. Siirtymäkauden päätyttyä tätä direktiiviä ei enää sovelleta, kun arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Jos siirtymäkauden päätyttyä on vireillä julkinen ostotarjous, siirtymäkauden päätyttyä siihen sovelletaan julkisia ostotarjouksia koskevia kansallisia sääntöjä.

6. KAUPPAREKISTEREIDEN YHTEENLIITTÄMISJÄRJESTELMÄ (BRIS)

Jäsenvaltioiden kaupparekisterit on liitetty yhteen eurooppalaisen keskusjärjestelmän²⁰ kautta kaupparekistereiden yhteenliittämisyjärjestelmän (BRIS) sisällä. Jäsenvaltioiden kaupparekistereihin tallennetut EU:n osakeyhtiöitä koskevat tietyt keskeiset tiedot ovat julkisesti saatavilla Euroopan oikeusportaalin kautta.²¹ Siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneen kuningaskunnan kaupparekisterin tietoja ei enää vaihdeta BRIS-järjestelmän kautta eivätkä ne ole saatavilla Euroopan oikeusportaalissa.

¹⁵ Komission suositus 2005/162/EY, annettu 15 päivänä helmikuuta 2005, julkisesti noteerattujen yhtiöiden toimivaan johtoon kuulumattomien tai valvovien hallinto- tai valvontaelimen jäsenten tehtävistä sekä hallinto- tai valvontaelimen komiteoista, EUVL L 52, 25.2.2005, s. 51.

¹⁶ Komission suositus 2004/913/EY, annettu 14 päivänä joulukuuta 2004, julkisesti noteerattujen yhtiöiden hallinto- tai valvontaelinten jäsenten palkkoja ja palkkioita koskevan asianmukaisen järjestelmän edistämisestä, EUVL L 385, 29.12.2004, s. 55.

¹⁷ Suosituksen 2005/162/EY 1.1 ja 2.1 kohta ja suosituksen 2004/913/EY 1.1 ja 2.2 kohta.

¹⁸ EUVL L 142, 30.4.2004, s. 12.

¹⁹ Direktiivin 2004/25/EY 1 artiklan 1 kohta.

²⁰ Direktiivin (EU) 2017/1132 22 artikla.

²¹ https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_at_european_level-105-fi.do?init=true.

7. EUROOPPALAISET YHTIÖMUODOT

- **Eurooppayhtiön (SE)**²² sääntömääräisen kotipaikan on oltava EU:ssa ja samassa jäsenvaltiossa kuin yhtiön pääkonttori.²³ Siirtymäkauden päätyttyä eurooppayhtiöillä, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ei enää ole eurooppayhtiön asemaa. Tällaisten yritysten tunnustaminen EU:n jäsenvaltiossa on mahdollista ainoastaan samoin perustein kuin muiden Yhdistyneeseen kuningaskuntaan rekisteröityjen yhtiöiden tunnustaminen (ks. tämän tiedonannon kohta 1).

Asetuksen (EY) N:o 2157/2001 2 artiklan mukaan eurooppayhtiöitä voivat perustaa EU:n jäsenvaltiossa perustetut yhtiöt tai muut oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka ja pääkonttori ovat EU:ssa. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan rekisteröidyt yhtiöt eivät siirtymäkauden päätyttyä voi osallistua eurooppayhtiön perustamiseen. Eurooppayhtiöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka on siirtymäkauden päättymisen jälkeen EU:n alueella, säilyttävät oikeudellisen asemansa, vaikka ne olisi ennen eroamispäivää perustanut Yhdistyneen kuningaskunnan yhtiö. Sama koskee eurooppayhtiöitä, jotka ovat tytäryhtiöitä²⁴.

- **Eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä (ETEY)**²⁵ on merkittävä rekisteriin EU:n jäsenvaltiossa²⁶. Siirtymäkauden päätyttyä eurooppalaisilla taloudellisilla etuyhtymillä, jotka on rekisteröity Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ei enää ole eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän asemaa.

Asetuksen (ETY) N:o 2137/85 4 artiklan mukaan eurooppalaisiin taloudellisiin etuyhtymiin voivat kuulua vain sellaiset yhtiöt tai muut oikeushenkilöt, jotka on perustettu EU:n jäsenvaltiossa ja joiden sääntömääräinen tai lakisääteinen kotipaikka ja hallinnollinen päätoimipaikka on EU:ssa, tai luonnolliset henkilöt, jotka harjoittavat palvelutoimintaa EU:ssa. Sellaiset Yhdistyneeseen kuningaskuntaan rekisteröidyt yhtiöt tai muut Yhdistyneen kuningaskunnan oikeushenkilöt, jotka ovat eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän jäseniä, ja sellaiset luonnolliset henkilöt, jotka harjoittavat palvelutoimintaa ainoastaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa, eivät siirtymäkauden päättymisen jälkeen enää kuulu eurooppalaiseen taloudelliseen etuyhtymään.

- **Eurooppaosuuskunta (SCE)**²⁷ on perustettava EU:n alueella²⁸, ja sääntömääräisen kotipaikan on oltava samassa EU:n jäsenvaltiossa kuin

²² Neuvoston asetus (EY) N:o 2157/2001, annettu 8 päivänä lokakuuta 2001, eurooppayhtiön (SE) säännöistä, EYVL L 294, 10.11.2001, s. 1.

²³ Asetuksen (EY) N:o 2157/2001 7 artikla.

²⁴ Asetuksen (EY) N:o 2157/2001 2 artiklan 3 kohta.

²⁵ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2137/85, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1985, eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä (ETEY), EYVL L 199, 31.7.1985, s. 1.

²⁶ Asetuksen (ETY) N:o 2137/85 6 artikla.

²⁷ Neuvoston asetus (EY) N:o 1435/2003, annettu 22 päivänä heinäkuuta 2003, eurooppaosuuskunnan (SCE) säännöistä, EUVL L 207, 18.8.2003, s. 1.

²⁸ Asetuksen (EY) N:o 1435/2003 1 artiklan 1 kohta.

pääkonttori²⁹. Siirtymäkauden päätyttyä eurooppaosuuskunnilla, jotka on rekisteröity Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ei enää ole eurooppaosuuskunnan asemaa.

Asetuksen (EY) N:o 1435/2003 2 artiklassa asetetaan eurooppaosuuskunnan perustavia henkilöitä koskeva vaatimus, jonka mukaan luonnollisten henkilöiden on asuttava EU:n alueella ja oikeushenkilöillä on oltava toimipaikka EU:ssa. Eurooppaosuuskuntien on noudatettava kyseisiä vaatimuksia myös Yhdistyneen kuningaskunnan eron jälkeen. Jos asetuksen (EY) N:o 1435/2003 2 artiklassa asetetut vaatimukset eivät siirtymäkauden päättyessä enää eurooppaosuuskunnan osalta täyty, sen asema eurooppaosuuskuntana lakkaa.

Yleistä tietoa aiheesta on saatavilla yhtiöoikeutta koskevalla komission verkkosivustolla http://ec.europa.eu/justice/civil/company-law/index_en.htm ja eurooppaosuuskuntaa koskevalla komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/cooperatives/european-cooperative-society_fi). Verkkosivuja päivitetään tarpeen mukaan.

Euroopan komissio

Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto

Sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosasto

²⁹ Asetuksen (EY) N:o 1435/2003 6 artikla.